

Barcelona 5 de d'agost de 1927

L'Esquella de la Torratxa

ANY I - Núm. 2511 - 15 cts. - Atrassats 30

ENTRE GENT DE L'«HAMPA»

- L'amo m'ha demanat un certificat de bona conducta.
- I a qui el demanaràs?
- Al director de la *Modelo*.

VEGI ELS APARADORS DE
Calçats "SUBUR"

Telèfon 4067 A BOQUERIA, 30 : JAUME I, 15 BARCELONA
CARRER DE SANT PAU, 16

Propietari: ELISI SUCAR MARTINEZ

ANTONI LÓPEZ

IMPRESSOR

Carrer de l'Olm, 8

BARCELONA

TEATRE COMIC

Tots els dies sorollosos èxits de les més celebrades revistes

LOVE-ME

- I -

FOLIES

EXITAÇ de

¿Quiere V. ser estrella de cine?

Una pel lícula impressionada en escena per les senyorettes del concurs

Mai les càpsules peruvianes Borrell

no han deixat de guarir aviat i radicalment les BLE-NORRAGIES (purgacions) GONORREES i tots els altres FLUIXOS de les vies urinaries, per CRONIQUES que fossin

Medicació discreta en el seu us

Venda: SEGALA, o a l'autor A. BORRELL
Compte de l'Asalto, 52, cantonada Sant Ramon. - BARCELONA

Casa Carreras

SASTRERIA

RAPIDE SA
ECONOMIA
EN TOTS ELS ENCARRECS
TALL AMERICA

GENERES
ULTIMA NOVETAT

PLAÇA DEL SOL 9.

BARCELONA
GRACIA

MUSICA Casa CANONGE

TERCETS - QUINTETS - ORQUESTRES

Zurbano, 7 - Barcelona

BICICLETES MOTOR

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

TRENCATS

temps i diner, no deveu comprar cap aparell sense visitar abans aquesta casa.

Tingueu sempre present que, els millors aparells del món per al guariment de tota mena d'hèrnia en homes, dones i criatures, són els de la casa TORRENT. Sense traves ni elàstics enfarregosos de cap mena. No molesten ni embarassen, deixant que hom es mogui lliurement i faci els treballs mes durs i pesats, sense la més petita molèstia. Si voleu estalviar salut,

CASA TORRENT - 13, Unió, 13 - BARCELONA

FABRICA DE TINTES PER A IMPREMPA I LITOGRAFIA COLORIFICI POLIGRAFIC F. E. R. T.

INDUSTRIA NACIONAL

Calabria, 197 : Telèfon 461 H. : BARCELONA

EL KRIC

Aragó, 201 (cantonada Aribau) - BARCELONA

ACCESSORIS PER A AUTOMOBILS

Aquesta casa és la que ven MES BARAT d'Espanya, per procedir de liquidacions

BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

LES MANEGUES DE CAMISA

ENCARA no fa sis mesos que un conegut arrivista del periodisme internacional, Maurice Waleffe, anomenat de debò Kartoffel, que vol dir Patata, i que des de les columnes de "Le Journal" defensa tot el que no es pot defensar, mitjançant una modesta remuneració, la qual li permet viure amb més comoditat

que els altres periodistes de més vàlua i més crèdit, va defensar una nova moda: la dels pantalons curts. Calia tornar al segle XVIII, quan les pantorrilles dels homes es mostraven al públic fent honor al magre o al gruix de les cuixes varonils.

La moda, per ésser llançada des d'un diari de París, va fer molt de soroll. Es poca-solta. Nosaltres en llançarem una des d'ací, i estem segurs que el "The Times" i "La Pravda" no se'n ocuparan pas. La nostra moda, però, la que volem llançar des d'ací, té una importància, una transcendència superior a la del francès voluntari, a la del patriota francès per afició, senyor de Waleffe.

Volem llançar la moda de les mànegues de camisa. Una moda posada en pràctica, fa anys, a Cuba, a Mèxic, a Nova York.

Els avis ja deien que a Barcelona no fa calor, però com que tot puja, cada any puja una miqueta més la força dels graus de calor. Cada any, fixin-s'hi bé, fa més calor. En fa tanta, que no entenem pas perquè hem de portar americana. Això és una poca-solta, un prejudici estúpid i un atac a la salut de tots.

Per fi, ja hi ha un tant per cent considerable que es decideix anar pel carrer sense barret. Ara ja són molts els que surten fent admirar la seva clenxa o la brillantor d'un cabell empastat i engomat. Per què no hem d'ésser molts més els que ens decidim a treure'ns l'americana i portar-la al braç, pel cas de què es giri fred, o deixar-la a casa, si és que veiem que el sol crema massa. El prejudici és intolerable.

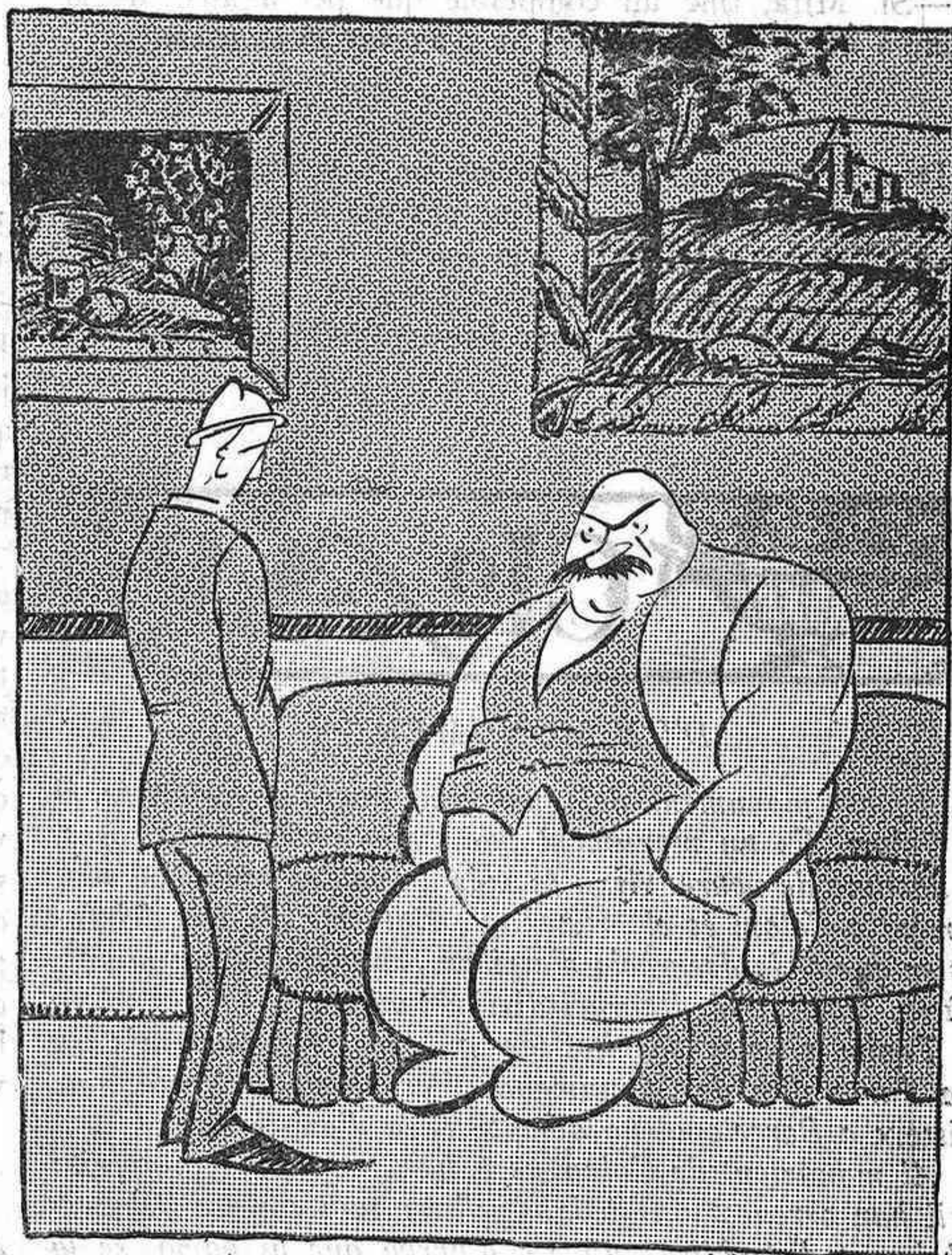
Que no se'ns digui que és una manca de consideració a les senyores. Les mànegues de camisa, les honestes i honrades mànegues de camisa, són, generalment, distingides, quan es pot portar una camisa de seda crua o una de fil, un xic fosca. Les dones, a més a més, tenen facultats completes per a lluir, durant l'estiu, les formes acadèmiques sota un vel lleu i fresquet. Per què no hem de tenir els homes la llibertat d'anar fresquets i alegrets?

Encara hi ha més per a justificar que la nova moda

seria pulcra. No està permès anar en mànegues de camisa i pantalon blanc a Mataró, a Arenys de Mar, a Sitges, a Salou, a Vilanova i Geltrú, a Sant Feliu de Guixols, a Port de la Selva, a Vilassar de Mar i a tots els pobles o ciutats properes a la mar? No està permès a La Garriga i a Puigcerdà? A Centelles i a Gualba? A Sant Joan de les Abadesses i a Sant Quirze de Besora? No està permès a Caldes i Sant Hilari i allà on hi ha poble per a fer-ne una colònia estiuenca? I doncs, per què hem de patir nosaltres els efectes d'una costum que ja és poca-solta? Per què anem patint pels carrers unes calors impossibles, suant i desfent-nos sota el pes del foc?... Amb més raó que els estiuejants hauríem de fer-ho els barcelonins. Perquè aquells fugen de ciutat i van a pobles on hi passa fresca, mentre que nosaltres ens quedem aquí, sota la dictadura del sol barceloní, que en aquests dies apreta de la manera més desconsiderada que somniari es pugui.

Apa, jovent! Uns quants decidits! Els altres seguiran.

FRANCESC MADRID

EL PRETENDENT

—I vostè amb què compta per a casar-se amb la meua filla?

—Amb el meu pare.

—Però si el seu pare no té un cèntim.

—Però és el metge de vostè.

UN QUE NO PREDICA AMB L'EXEMPLE

En el saló d'actes del Foment del Treball Nacional es va celebrar un *lunch* per a explicar això de la campanya "Pro-producció nacional". Durant l'acte recollírem aquest diàleg:

—Qui és aquest senyor?

—Un dels més entusiastes propagadors de la campanya "Pro-producció nacional".

—Bon patriota! Deu predicar amb l'exemple.

—Li ho diré a cau d'orella: gairebé tot ho compra a l'estranger; i encara més, té molts diners — francs, lires i marcs—que tampoc són de producció nacional.

ELS NEGOCIANTS

—Hola, Ricard; com et van els negocis?

—Molt bé; figura't que he de tenir un secretari per a la correspondència, i els segells em costen una fortuna. Però, i els teus com van?

—Potser millor que els teus; però a mi el que em costa car són els transports.

—Les despeses de transports?

—Sí. Mira, tinc un comptable que per a anar de la columna del *Debé* al *Haber*, ha d'agafar el tramvia.

LEROUX

Dos lerrouxistes desenganyats anaven a passeig. Comentaven la política del que fins ara era el seu cap; ambdós es planyien del temps que havien estat enganyats.

—No és un cap de partit—digué l'un.

—No. Però és una bona bandera. Oneja a tots els vents.

D'UN MONUMENT

Aquest monument del qual avui anem a parlar és el de Colom. Es un monument que, com tantes altres coses, fa llàstima de veure. Això és més de doldre perquè el monument a Colom és el primer que s'ofereix als ulls del foraster que té la desgràcia d'arribar per mar. I diem la desgràcia, alludint al desgraciadíssim monument.

Tenim vagues sospites de què a Barcelona existeix una Junta dita de Monuments. Però aquesta Junta, que existeix a Barcelona, no dona senyals d'existència.

Al monument de Colom se li han fet els mil vituperis: se li han arrencat uns baixos-relleus amb escenes del descobriment d'Amèrica; un xic d'herba que hi havia, se la menjaren els malaurats que dormen al redòs de la columna de l'almirall, per a desdejunar-se amb alguna cosa; als lleons els robaren de mica en mica la crinera de bronze, i ara sembla que vagin pentinats a la garçonne.

Però no n'hi havia prou amb això. A Colom se li havia de fer pagar més car el pecat d'haver descobert l'Amèrica. Ara li han posat un ascensor... que, a vegades, fins funciona. De tant en tant, però, s'encalla i s'està tres o quatre

hores encallat, sense poder despenjar-se la gent. Aquell dia, un amic nostre va perdre el tren i va haver d'anar-se'n a Granollers a peu.

Però tampoc n'hi havia prou amb l'ascensor. Ara, al peu del monument del gloriós navegant, hi han posat una taverna. Tal com sona, senyors: una taverna. Una taverna amb orxata més o menys valenciana, taronjades, dobles de cervesa, crits i escàndol a l'engròs. Una taverna amb taules al carrer—per a facilitar més el trànsit i embellir el monument—, i para-sols de platja. Una taverna en la qual hi faran, aviat, ball de carrer.

A quina ciutat del món s'ha vist un tan groller insult a l'estètica? On s'ha vist una taverna al peu d'un monument?

No ho sabem. Però sí sabem que Colom cada dia abaixa més el braç. Ja no assenyala a Amèrica. Ja assenyala a terra, a la taverna. I sembla dir:

—Treieu-me aquests ximplers d'aquí sota, que no em deixen dormir.

VIRAI

RECORDEU-VOS DE QUE LA SETMANA
ENTRANT "L'ESQUELLA DE LA TORRATXA"
PUBLICA UN EXTRAORDINARI

A R A A N E M B E

Heu vist? Us hi heu fixat bé?

Això de la circulació circular a les places i de la direcció única a molts carrers, ens sembla que ens arribarà a divertir. Abans, en els temps d'aquells Ajuntaments tan dolents i nefastes per a la ciutat, s'indicava la direcció del tràfic, en els carrers, amb un discret rètol posat a la paret de les cases, a l'entrada i a la sortida del carrer. Però, és clar, aquells Ajuntaments ho feien tot malament; i ara, en canvi, les coses es fan tan bé que ja no poden anar millor. La direcció de la circulació s'ha de fer d'una manera perfecta. I això és el que ha fet aquest Ajuntament.

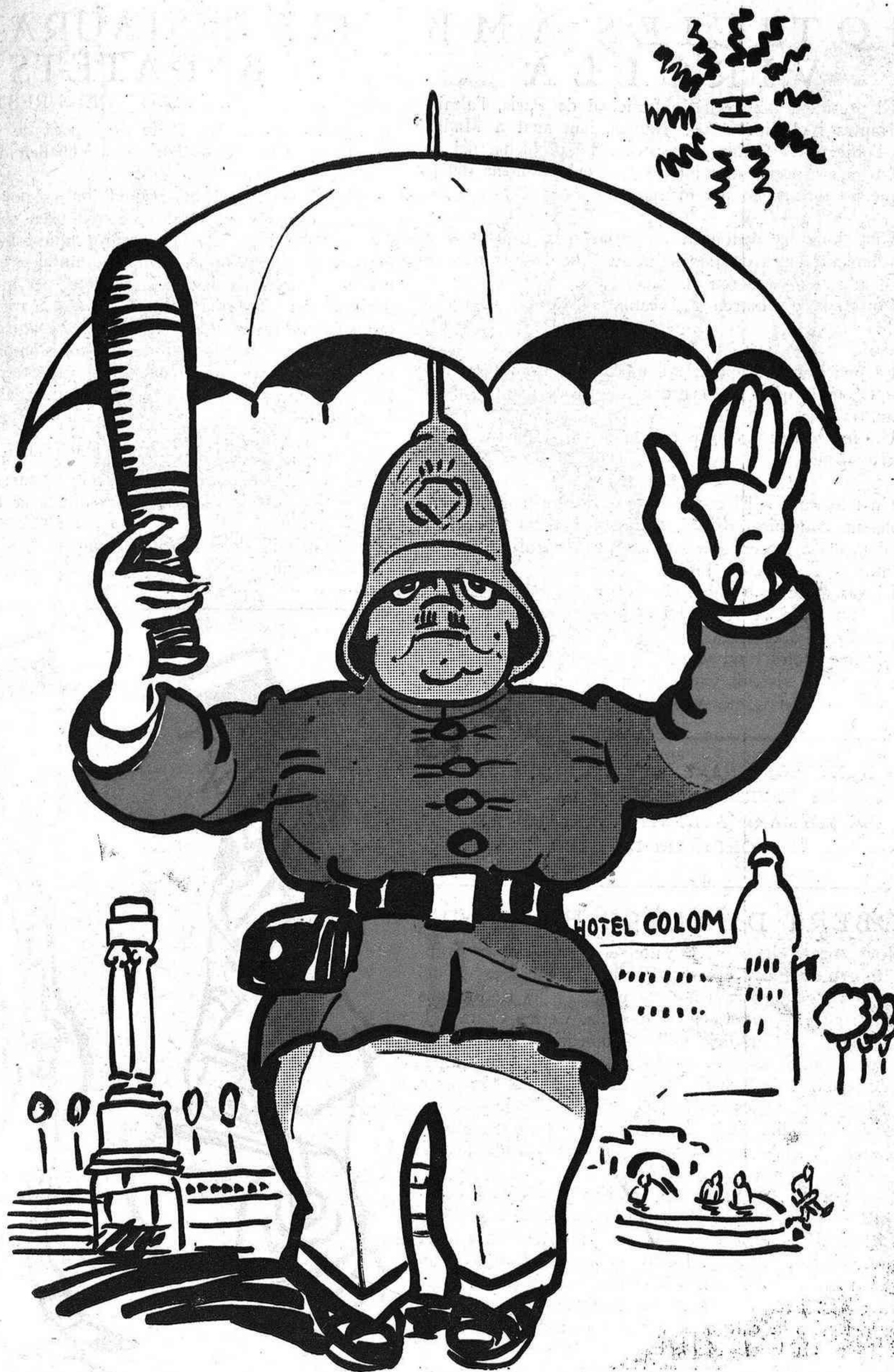
Al carrer de "Fernando" hi han posat uns discos grocs, enormement grossos, col·locats dalt d'un pal clavat a la vorera i arreu del pas central. A les carreteres, on l'estètica no cal i els vehicles van a gran velocitat, hi han uns rètols semblants per a indicar les carreteres. La innovació és col·locar aquests discos en un carrer centric de la ciutat. Si allí a les carreteres, on cal que siguin els rètols visibles i no cal preocupar-se de si fan bonic o no, és passador, a la ciutat, que no calen rètols perquè ja hi han els urbans i tothom coneix les direccions, els vehicles van poc a poc i poden llegir fàcilment els rètols petits col·locats a les cases i cal que tot harmonitzi amb l'estètica urbana, a la ciutat, repetim, és d'un efecte sorprenent, meravellósament bonic.

Es una cosa que està molt bé. Només podia fer-ho un

El de la cantonada a la Rambla, ve al lloc de la vela d'una botiga, de manera que aquesta casa ha hagut de fer un forat a la vela per a deixar pas al disc.

Altrament, hom no sap què diu el disc. N'hi ha a banda i banda de carrer, i diuen simplement: "Circulació prohibida", sense cap sageta que indiqui quina és la circulació prohibida.

Sort, però, que estan arran del pas del trànsit rodat i a cada dos per tres els cotxes els tiraran a terra, i a l'últim l'Ajuntament es cansarà de posar-ne de nous.

MILLORES CIUTADANES

Un model de casc que els urbans agrairien, sobretot ara que fa tanta calor.

NOTICIES AMB VIROL·LA

El president del Consell Municipal de París, l'alcalde de Nantes i el diputat per Nantes, han anat a Madrid amb l'objecte d'estudiar els aspectes del problema del pa.

Un dels aspectes més interessants del problema del pa és que no tothom en pot menjar.

* * *

Una dona ha denunciat al Jutjat que, trobant-se al seu domicili, entraren dos subjectes que l'adormiren no sap com i li prengueren els diners.

Potser la gronxaren i li cantaren "Vora, voreta la mar".

* * *

La policia ha recuperat un imperdible, valorat en pessetes 1.400, el qual va perdre una senyora mentre anava en un tramvia.

Un imperdible no es pot perdre mai, i menys si val 1.400 pessetes.

* * *

Un telegrama d'El Caire diu que, per primera vegada, segons un comunicat oficial, s'ha trobat aigua en un vas que data de la tercera dinastia egípcia, o sigui d'uns quatre mil anys abans de Jesucrist.

El vas antic amb aigua tan antiga, ha estat descobert en la tomba de la reina Hetoprerres, mare de Cheops, la qual manà aixecar la més alta de les piràmides.

Si en comptes d'un vas d'aigua, troben un vas de vi, fóra un vi de sis mil anys. Però, a molts els hi hauria fet goig tastar el vi més vell del món.

L'EXTRAORDINARI QUE "L'ESQUELLA DE LA TORRATXA" DEDICA LA PROPE-
RA SETMANA A L'ESTIU, SERA UN EX-
TRAORDINARI DE DEBO

ROBERT DE FLERS HA MORT

Jove encara, ha mort a Vittel el gran escriptor francès Robert de Flers. Robert de Flers, popular arreu del món i ben conegut a casa nostra—gràcies a les traduccions de Santiago Rusiñol, Carles Capdevila, Carles Costa i J. M. Jordà—, era un dels millors comediògrafs moderns. Les seves obres, escrites en col·laboració d'A. de Caillavet, de primer i de Francis de Croisset, després, són força estimables i correctes, plenes de gràcia, d'enginy, d'audàcia; la sensibilitat és la característica de les seves obres; la perfecció en la forma, la seva profunda teatralitat, acaben de donar-les-hi el mestratge.

Redactor de "Figaro" des de ben jove, Flers conegué allà A. de Caillavet. De llavors ençà, Robert de Flers i A. de Caillavet escrigueren sempre junts, fins a la mort d'aquest darrer, en 1915. Els dos noms en formaren un de sol. Flers et Caillavet, que coneix la més alta i falaguera glòria. Eren dos excel·lents escriptors, dos comediògrafs de primera categoria, que no podien completar-se més. Mort Caillavet, Flers, habituat de sempre a a la col·laboració trobà la companyia de Francis de Croisset. El geni de Flers, unit ara al de Croisset, seguí produint obres magnífiques.

Robert de Flers era de l'Acadèmia Francesa, des de l'any 1921.

La seva mort ha estat sentidíssima arreu.

ELS RESTAURANTS BARATETS

L'"AGOST" DELS RESTAURANTS

Aquests mesos de l'estiu és l'època de l'any que els restaurants baratets de Barcelona treballen de debò, "fan l'agost", com aquell que diu.

No és Barcelona una capital on es pot menjar econòmic, ni on els restaurants de mig preu són nombrosos, com a París. Per això, en arribar aquest temps, quan la majoria dels barcelonins envien la família a estiuejar i ells resten a Barcelona durant la setmana per atendre els negocis de dia i fer una mica el *plaga* a la nit, absentant-se tan sols les festes i les vigílies, els restaurants, els bars i les cases de menjars o de pensió, s'omplen completament a les hores dels àpats. I és interessant recollir algunes escenes de les que es produeixen als restaurants econòmics.

L'ESQUELLA FREDA

El cambrer del restaurant serveix al parroquià un plat d'escudella. Abans de deixar-lo damunt la taula, el parroquià li diu:

—Emporti's aquest plat d'escudella.

—Per què?

FUGINT DE LA CALOR

—On vas, noi?

—Allà on sigui! Allà on sigui que faci un xic més de fresca que aquí!

LA VIDUA

—Era tan bo, que crec molt difícil trobar-ne un altre
—Ho comprenc perfectament, senyora.

—Perquè està freda.
—I com ho sap?
—Perquè hi té vostè mig dit a dintre.

ENCARA HI HA CLASSES

En un restaurant baratet, un dels comensals fa demostracions clares d'haver menjat malament. Quan el cambrer, d'indumentària atrotinada, li serveix els postres, el comensal se'l mira amb llàstima i exclama:

—Pobre home! Haver de servir tota la vida, i en un restaurant com aquest!

El cambrer li replica amb una mitja rialleta:

—Bé, bé; però és que jo no menjo aquí, com vostè.

SI UNA COSA ES PERD, NO ES PERD PER A TOTHOM

L'abonat del restaurant es serveix el primer plat. De sobte fa una ganyota i crida el cambrer. Quan aquest es presenta, el parroquià li diu, molt seriosament:

—Faci el favor de dir-li al cuiner que no s'amoini si ha perdut un cabell, que l'he trobat jo a l'arròs.

EL NUMERO 13

El senyor Pons ha convidat un seu amic a dinar al restaurant. En acabar, el senyor Pons demana la nota al cambrer. Aquest la li presenta; i el senyors Pons, després de mirar-se-la detingudament, li diu:

—Escolteu: aquí jo sumo 13 pessetes; per què hi poseu 14?

El cambrer, molt amablement, contesta:

—Per si vostè és supersticiós.

RESTAURANT A LA CARTA

El cambrer passa, atrafegat, amb uns plats a la mà i amb l'altra ofereix la carta a un senyor:

—Escolti—diu el senyor—, perquè en aquest restaurant no serveixen coberts?

—Perquè se'ls emporten!—respon el cambrer, distret.

AFORISMES D'UN FONDISTA

Al llibre de comptes d'un fondista—on figurava el nostre—sorprenguérem aquestes màximes:

“Si la gent no menja més, no és perquè acabi la gana, sinó perquè acaba els diners.”

“Més val que falti, que no pas que sobri.”

“Si un client, a última hora, et demana un pollastre, li dius, primer, que no n'hi ha. Després, si li has de servir una cuixa, li serveixes una ala. T'ho pagarà igual i t'ho agrairà més.”

“Si deixen a deure un àpat, que sigui al cambrer.”

“Si un client es deixa damunt la taula un cigar de l'Havana, te'l fumes; si es deixa diners, li dones les gràcies; i si deixa taques, quan hagi marxat, li dius que és un brut.”

PERE RAMBLA

EL TEXT I NINOTS DEL PRESENT
NUMERO HA ESTAT VISAT PER LA
PREVIA CENSURA GOVERNATIVA

LA BONDAT

— I què li dona per menjar al seu Lulú?
 — Oh, no és pas exigent: s'accontenta amb el que mengen els criats.

AUTOS TOPADES
I ATROPELLS

EXPOSICIO D'AUTOS I DE TRANSEUNTS

A Barcelona es fan moltes exposicions d'automòbils, exposicions oficials i particulars. Però a Barcelona, no són els automòbils els que més s'exposen, són els transeünts.

Ara, amb motiu de les noves disposicions per a la circulació, de les excessives velocitats dels autos i dels carrers espatllats, les topades i els atropells augmenten considerablement, com si fos el preu dels queviures.

La major part dels automòbils van per la ciutat a velocitats exagerades. Avui, com ahir, i com cada dia, llegim als diaris: sis, vuit, deu, catorze persones atropellades pels automòbils. I potser no hi ha noi a Barcelona que no ho hagi estat.

Heus ací una pàlida mostra de topades i atropells.

BIS

Es a l'hora que la circulació és més nombrosa al Passeig de Gràcia i Plaça de Catalunya. L'urbà, amb una especial atenció, té cura de dirigir-la:

Ara els autos per aquí, ara els tramvies, ara els vianants... Que passin aquests carros; i ara l'autòmnibus cap aquí i els autos cap allà... I té, l'autòmnibus a sobre de l'auto.

La gent s'esvera. La circulació es detura. Hi ha gran nombre de vianants que espera per a passar.

L'urbà, tot amoïnada, es gira vers el públic i diu:

—El mateix ens ha passat abans!

EQUIVOCACIO

Al carrer de Muntaner, un taxi, que pujava amb excessiva velocitat, per a fugir d'un tramvia i degut a una falsa maniobra, puja a la vorera, atropella una dona i un noi i s'estella contra el mur de la casa número 53.

El passatger treu el cap per la portella, entre un munt d'estelles i vidres trencats, i li diu al xòfer:

—Ecolti; li he dit que em portés al número 93 i no al 53.

EL BASTONET DE L'URBA

L'urbà de torn, a la Plaça d'Urquinaona, aixeca autoritàriament el bastonet per a ordenar la circulació.

L'urbà, amb el braç en l'aire, va fent signes, talment com si dirigís un jazz-band circulant.

Ara els vianants, ara els vehicles... I per una distracció del "director d'orquestra", un auto topa amb violència amb un carro i esdevenen les conseqüents destroces.

El carreter, al qual la topada ha fet baixar del carro a la força, s'acosta a l'urbà i li diu:

—Mestre: ja podeu llançar la porra al foc.

LA "CIRCULACIO"

Una dona, a la Plaça de la Universitat, es troba, sobtadament, entre dos automòbils i cau a terra víctima d'un treball. La gent fa rotllo, arriben els guardies i s'emporten la víctima al Dispensari. Mentre se l'emporten, el públic comenta la desgràcia:

—La pobra dona ha volgut travessar—diu un—, ha vist que els autos li venien al damunt, s'ha espantada, la sang li ha pujat al cap i ha caigut sense sentits.

I un altre, referint-se a la paràlisi de la víctima, respon amb ironia:

—Això és la "circulació" que es fa malament.

MANUAL DEL PERFECTE TRANSEUNT

—Fóra de molta utilitat—ens deia un "home modern",

OPI 330

amic de resoldre totes aquestes coses mitjançant l'itinerari, la guia, el mapa i el llibret imprès—la publicació d'un "Manual del perfecte transeünt", amb indicacions precises, regles que s'han d'observar, advertències sobre els llocs més concorreguts, hores de més trànsit, punts per a travessar un passeig de cotxes, ordres que cal obeir, etcètera. I, a més a més, els petits consells per a travessar una via de molt de trànsit, pels llocs on no és possible que la circulació sigui ordenada per la policia urbana.

—Ara veureu—ens digué. Erem a la Rambla—. S'ha de fer així—. I acompanyant l'acció a la paraula i donant-hi tota la solemnitat, va afegir: —El transeünt es deturà abans de travessar el carrer. Mirarà, primerament, a la dreta; després, a l'esquerra. Procurarà efectuar els moviments ràpids i precisos. Avançarà pel mig amb el pas segur. I... Sota d'un auto! Vaig haver d'acompanyar-lo al Dispensari.

P. R.

**NECESSITEM QUE L'EXTRAORDINARI
DE "L'ESQUELLA DE LA TORRATXA" ES
VENGUI MOLT. NO HI PERDREU RES
COMPRANT-LO!**

UN XIC MES DE SENY

Vostès, senyors, que tot l'any tenen la vista fitada a la ciutat, tot cercant-li per on han d'engalanar-la, girin l'esguard i veuran com s'enrunen les barraques.

Diguin: No els apena el cor les innombrables desgràcies que ens fan ofrena tot l'any aquestes llars miserables?

No estaria molt millor enlloc de cuidà una plaça (que tan sols ha de servir-nos que per buidar-nos les caixes), que es cuidessin un xic més de ço que al poble li manca?

No seria molt millor construï unes bones cases per a què el pobre tingués llar bona on refugiar-se?

No estaria molt millor fer les "cloaques" més amples perquè engolissin quan plou l'aigua, que tot ho arrabassa?

Jo crec, senyors, que convé deu cops més que aquella plaça.

Per més que el gust ens demani que tenim d'engalanar-la, també l'ànima, senyors, per les víctimes ens clama.

Si tenim el gust d'humans, també hi hem de tenir l'ànima.

KADAFORT.

TIVOLI

La companyia de l'Ortas ha acabat la seva temporada. Durant la seva breu actuació ens ha donat unes quantes astracanades i una obra d'un cert enginy: "Los extremeños se tocan".

BARCELONA

Ha acabat la companyia Moneró-Alarcón. No ens han donat res d'interessant.

Ara s'anuncien unes funcions per la companyia Claramunt Adrià.

Ja no cal dir com desitgem un bon èxit a aquests simpàtics actors, amics nostres.

ELDORADO

"El loco de Extremadura" és un poema en un acte, original de Joaquim Muntaner.

Joaquim Muntaner no és un qualsevol en la dramàtica espanyola, sinó un poeta molt apreciable. Poques obres compta la seva producció teatral, però totes tenen una valor considerable.

Ara, amb "El loco de Extremadura", Joaquim Muntaner s'apunta un "tanto" més, i un "tanto" ben guanyat, és a dir: guanyat sense males arts, d'una manera digna, sense efectes de gust depravat que tant plauen al públic, malauradament.

A l'ensem que a l'autor, felicitem a l'actor, l'excel·lentíssim Joan Bonafé, el qual sap dignificar-se acollint obres de la bellesa i de la dignitat d'"El loco de Extremadura".

PER ACABAR

Ara, amb tres companyies de teatre català, és necessari obrir les portes als joves, que renovaran l'atmosfera. Així es fa a tot arreu. Per què no fer-ho nosaltres?

Ramon Vinyes té unes obres per a estrenar, les quals, per la seva importància i la seva bellesa, poden fer donar un tomb al nostre teatre.

Ja li convé.

Encara hi han uns quants joves amb el drama rural—rural i poca-solta—sota el braç.

Però a aquests joves, empeltats de vell, se'ls han de tenir les portes tancades i abandonar-los al seu destí, que és estrenar en una societat recreativa un diumenge a la tarda.

No hem d'oblidar tampoc "La llotja", el magnífic drama d'En Millàs Raurell.

I Miquel de Palol, el delicadíssim poeta gironí?

Miquel de Palol, l'autor de "Camí de llum", "L'enemic amor" i "La senyoreta Enigma", té unes obres inèdites.

I aquestes obres s'han d'estrenar.

BOB

**COMPREU L'EXTRAORDINARI DE "L'ES-
QUELLA DE LA TORRATXA"! PROTEGIU
"L'ESQUELLA DE LA TORRATXA"!**

LA PLAGA DELS ESPORTS

—Tornen a ésser moda les baralles de galls.
—Encara no en tenim prou amb la boxa?

En aquesta secció parlarem amb tota atenció dels llibres que ens enviïn.

“Poemes d’amor i de camí”, per J. M. Rovira Artigues. Pròleg de Josep Lleonart, un boix d’Enric-Cristòfor Ricart (“Les Edicions d’Art”).

J. M. Rovira Artigues ha publicat el seu primer llibre, “Poemes d’amor i de camí”. Una primera obra ens revela sempre les possibilitats del seu autor—quan la primera obra no és ja una obra madura—; rares, raríssimes són les vegades que un primer llibre, àdhuc aquells que acorden el remordi-

ment al mateix autor, no continguin el germen del que l’escriptor pot arribar a donar.

“Poemes d’amor i de camí” és un llibre altament discret. Correctíssim tot ell, inspirat sempre, ple d’emoció i d’entusiasme juvenívol, Rovira Artigues ha fet una bona entrada al món de les lletres amb els seus “Poemes d’amor i de camí”.

Vegeu, com a mostra, aquests versos:

“La terra sent frisança en les entranyes que és cada jorn un nou infantament.”

o aquests altres:

“Oh, font, paraula viva de la terra, que en el teu sí redosses l’amistat, i portes el perfum de l’alta serra i un cant florit d’amor i eternitat.”

“Florida d’inquietuds”, poesies per Josep M. Villalón. En un fullet de 64 pàgines, En Josep. M. Villalón ens

ofrena la seva primera obra. La sardana, "l'encís dels encisos", és la inspiradora del llibre; en pac, Villalón li dedica un sentit elogi, en prosa, que obre el fullet.

"Florida d'inquietuds" és un llibre altament discret. Correctament escrit, poèticament inspirat. Josep M. Villalón no ha d'estar pas descontent del seu primer i humil llibre.

"La dida", de J. Feliu i Codina (nova edició de l'Editorial Mentora, S. A. "Biblioteca Europa", 2'50 ptes.

L'Editorial Mentora acaba de publicar a la "Biblioteca Europa" l'excel·lent novella del gran escriptor del segle passat, En Josep Feliu i Codina, "La dida", estudi profund i altament artístic de la vida pagesa. No cal, ara, fer la crítica d'aquesta gran novella.

La seva reedició—elegantíssima—és una cosa lloabilíssima, puix "La dida" estava esgotada. El poeta Emili Guanyabens s'ha cuidat de traslladar l'obra a l'ortografia actual; la tasca d'En Guanyabens és perfecta.

ALPHA

Afortunadament, tots els esports estan encalmats; diem afortunadament perquè ja és una cosa que resulta bon xic cançonera el que en aquesta època, en la qual fins en fresc ens asfixiem de calor, haguem de lamentar el que els nostres clubs es dediquin a organitzacions de gran perjudici per als nostres esportius.

De futbol, no n'hi ha més que alguns partits aïllats i encara de festa major. De Rugby no se'n parla i d'Atletisme, poca cosa... és dir, que ens trobem encantats de la vida.

Llàstima, però, que hi hagi tanta activitat per part dels ciclistes, però, què hi farem si han tingut la gran pensada de fer les més importants manifestacions en aquesta època. Com es veu que els organitzadors no han d'anar muntats d'una màquina a treure el fetge per la boca; nosaltres, però, tampoc hi anem, però ens imaginem el que ha d'ésser pels pobres corredors.

Ara que hi cap allò de perquè volen.

NATACIO

L'activitat es concentra, actualment, a aquest esport: ho celebrem de debò.

L'aigua, per a treure el malhumor que proporciona la canícula, va de primera.

A Sabadell, a Mataró i a Barcelona, els nedadors s'abocaren de ple a les proves natatòries.

A les dues primeres poblacions es celebraren dos festivals, els quals, com a cosa natural, foren dos gran èxits. A casa nostra vàrem tenir els Campionats de Catalunya de "water-polo". Per no perdre la costum, també hi hagueren suspensions i ajornaments.

Sigui com sigui, cal celebrar que els dirigents d'aquest esport estiguin en plena activitat.

BOXA

Dimecres es devia efectuar el combat entre Rayo i Vinez per al Campionat d'Europa del pes lleuger.

A l'hora de donar la present nota no en sabem encara el seu resultat, però cal creure que els pinyacs devien anar a dojo.

Es dir, el vencedor, creiem que s'haurà ben guanyat el títol amb la suada que, encara que el combat sigui a l'aire lliure, hauran ben pres.

TEIXI

S'ha acaba la campanya del Marroc. Després de tants i tants anys de guerra, la pau triomfa. Els soldats són llicenciats. Amb la seva tornada, torna l'alegria de les llars.

❖

Al pobre Albert l'acaba d'aixafar un auto. Dos amics que anaven amb ell procuren portar la notícia a la seva dona.

Se li té de dir amb precaució i En Marius s'encarregà de portar la trista nova.

—Bon dia, senyora; és vostè la vídua Albert?

—Senyor, jo no sóc vídua!

—Perdoni, senyora; però jo ho sé millor que vostè.

❖

El Vesubi torna a estar en erupció.

Entre els volcans i els feixistes, estan ben frescos els italians.

❖

Uns alumnes obrers de l'Escola del Treball de Barcelona han sortit en viatge artístic per Espanya.

❖

Fa deu anys que ha mort N'Enric Prat de la Riba. Aquest home genial, potser el més gran talent de Catalunya—i consti que no estàvem d'acord amb les seves idees polítiques—era una valor internacional. La seva mort fou irreparable; el lloc buit que deixà no ha estat emplenat i dubtem que de molts anys ho pugui ésser.

❖

En Bertran arriba a cà'l barber; com que no pesa gaire més de 110 quilos i la botiga és petita, la gent mira on es pot asseure, però totes les cadires són ocupades. Llavors la dona del barber, diu:

—Ai, pobre senyor; vostè no té res per a seure.

—Gràcies a Déu ja tinc quelcom per a seure, el que manca és un lloc on' posar-ho!

❖

Els artistes de cinema es divorcien amb la mateixa facilitat que fan pel·lícules. Les farses dels films han passat a la realitat de llurs vides.

Mae Murray, la gran actriu, excellent dansarina i dona de cos perfecte, s'ha casat i divorciat ja un parell de dotzenes de cops, pel cap baix.

Ara, fa ben poc temps, es maridà amb un príncep georgià. Doncs, bé, ja anuncia el divorci.

Aquí, s'usaria un sistema més pràctic: posar banyes al marit o abandonar la muller. Si Mae Murray fos catalana s'hauria casat un sol cop i posat banyes al marit tantes vegades multiplicades per cent com cops s'ha divorciat.

❖

A la Xina hi ha hagut un altre terratrèmol.

Ni això, però, ha acabat les ganes de fer guerra.

❖

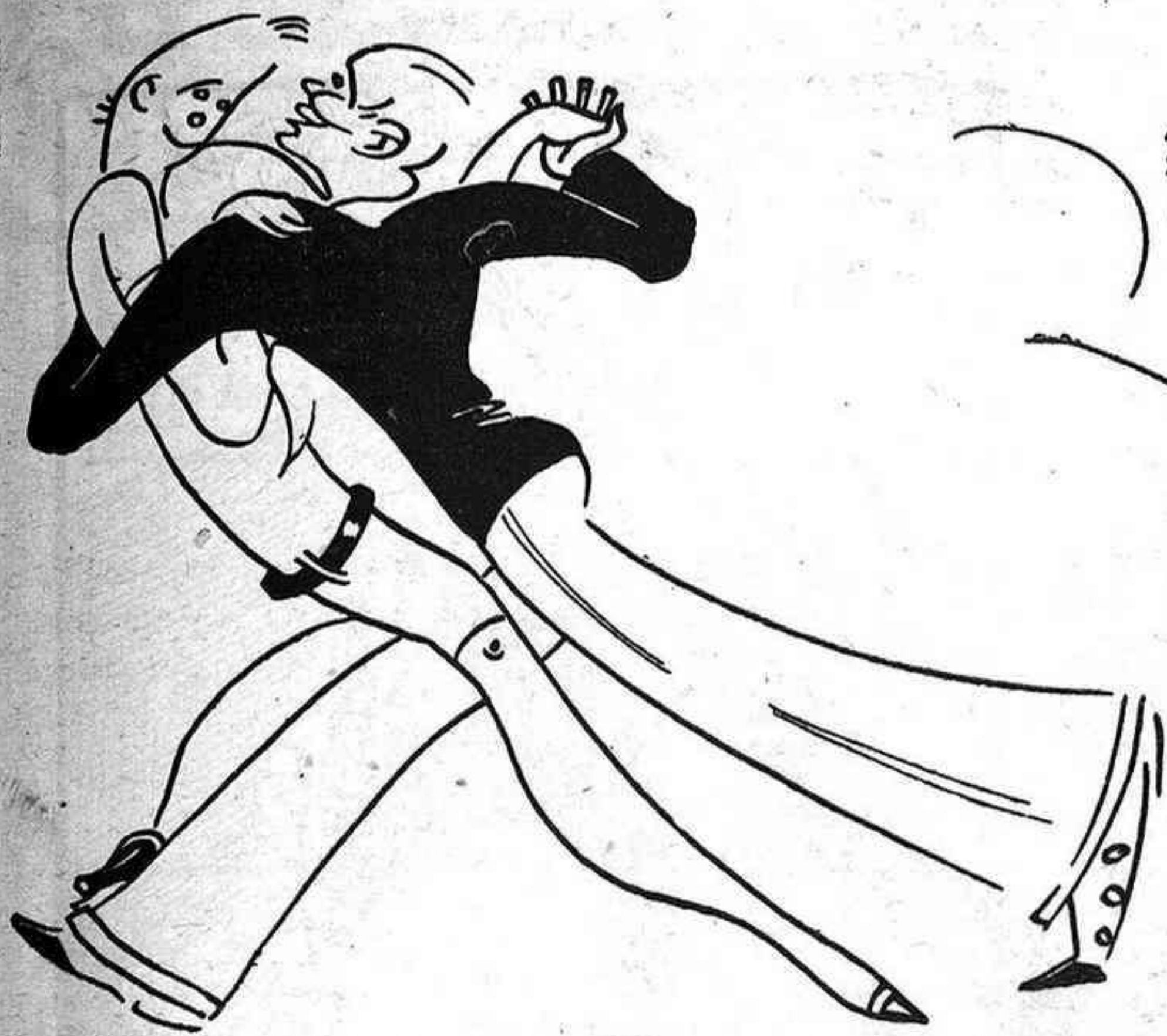
Els toreros fan drames.

Els pastors, comèdies.

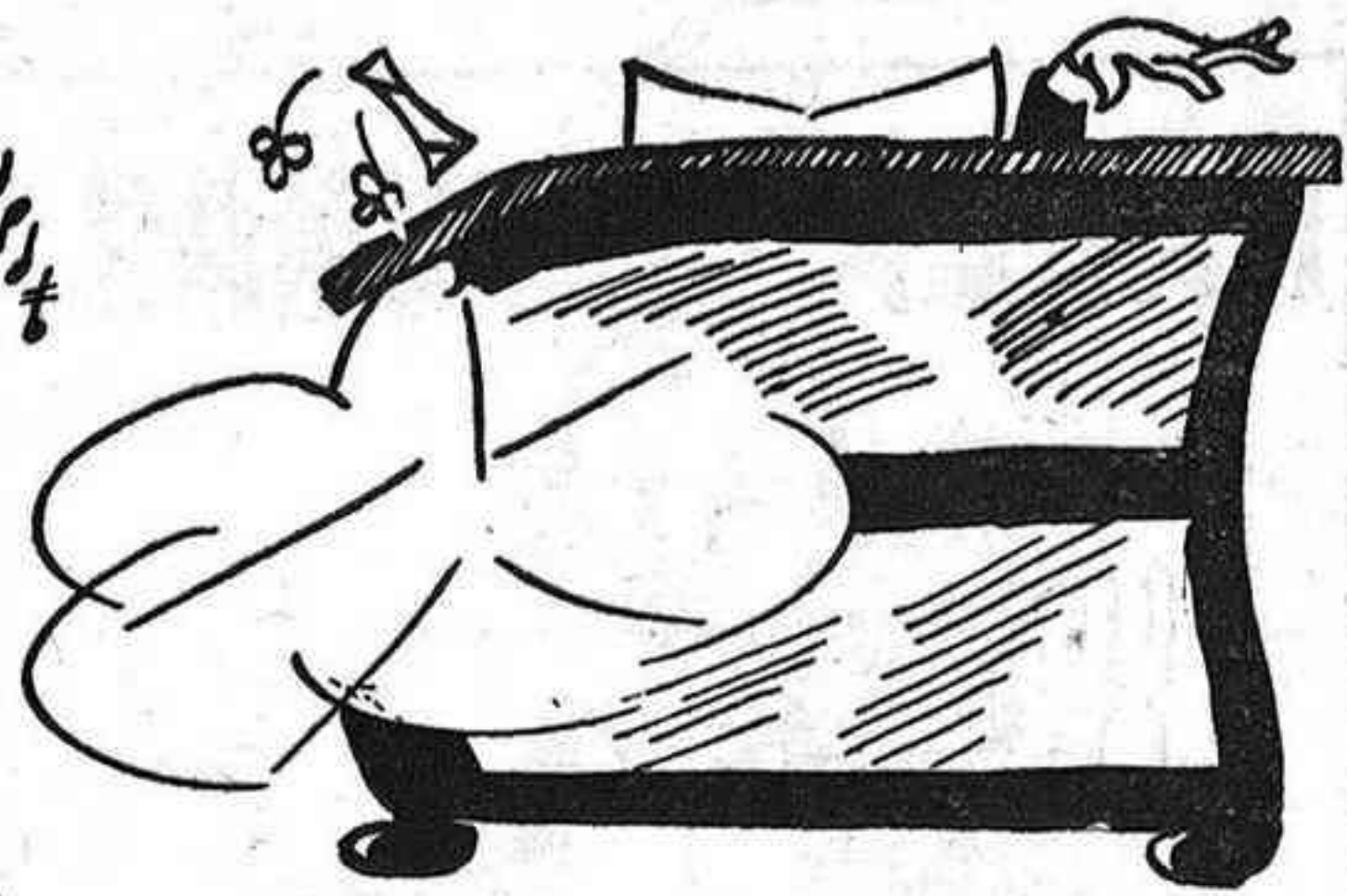
Els boxadors, articles.

I, sens dubte, els escriptors mongetes cuites.

Bé, bé; a veure, on som? O és que tal volta el món s'ha tombat del revés?

Començant.....

Acabant.....

Costa.

L'EPOPEIA DEL BALLARÍ

Lleó Daudet ha ofert lliurar-se a la Santé si li admeten certes condicions.

Aquestes condicions són, naturalment, voler tenir raó en el pretès assassinat del seu fill Felip.

Però, ens fa l'efecte que el que més interessa a Daudet ara és la fugida de la presó, i no la qüestió del seu fill. A Lleó Daudet li plagué tant la criaturada de la fugida, que vol tornar a la presó per a repetir el joc.

✱

L'Antoni va caure de dalt del carro i el conduïren a l'hospital molt mal ferit. Tota tremolosa de por, la seva dona al capçal del llit, es queixava amargament:

—Doctor, jo veig al meu marit molt malalt.

—Jo el veig pitjor, jo el veig mort!

L'Antoni, comprenent el que passava, fa un esforç per a incorporar-se i amb un to encara un xic fort, va dir:

—No, doctor; jo li garantitzo que encara sóc viu, ben viu!

—Calla!—li replicà la seva dona—, no vulguis saber més que el metge. Quan ell ho diu!

S. G.: Hem rebut "Retrat". Us recordem—a vós i a tots els altres col·laboradors—que no podem admetre res escrit a ambdues cares del paper.—S. R.: La vostra poesia té massa regust de "couplet" de Paralel.—Ll. R. C.: Bé. Anirà de seguida; ben segur en el mateix número d'aquesta correspondència.—T. R.: Hem passat el vostre darrer article a la Direcció de "La Campana de Gràcia".—M. A. i S.: Aquest cop, el vostre elogi és massa llarg. Acostumeu-vos—vós i tothom— a escriure curt, especialment les poesies.—J. Ll. C.: L'article va arribar passada ja l'oportunitat; ho sentim.—J. C.: Bé, tard o d'hora, anirà.—Un barceloní: Anirà aviat, segurament.—Narrador Català: Bé, acceptat.—E. C.: Nen, apren-ne, de dibuixar, abans d'enviar res enlloc!!!—Ll. R. C.: Bé, anirà.—Xorca de Tordera: Tenim en compte i agraïm la vostra col·laboració. Ara mateix hi ha a la impremta, lliurat fa algunes setmanes, un article vostre.—G. P. de M.: Per bé que a la vostra "Eròtica" hi ha alguns versos coixos, ho publicarem tard o d'hora.—Ll. M.: Aquest cop també us acompanya la sort.

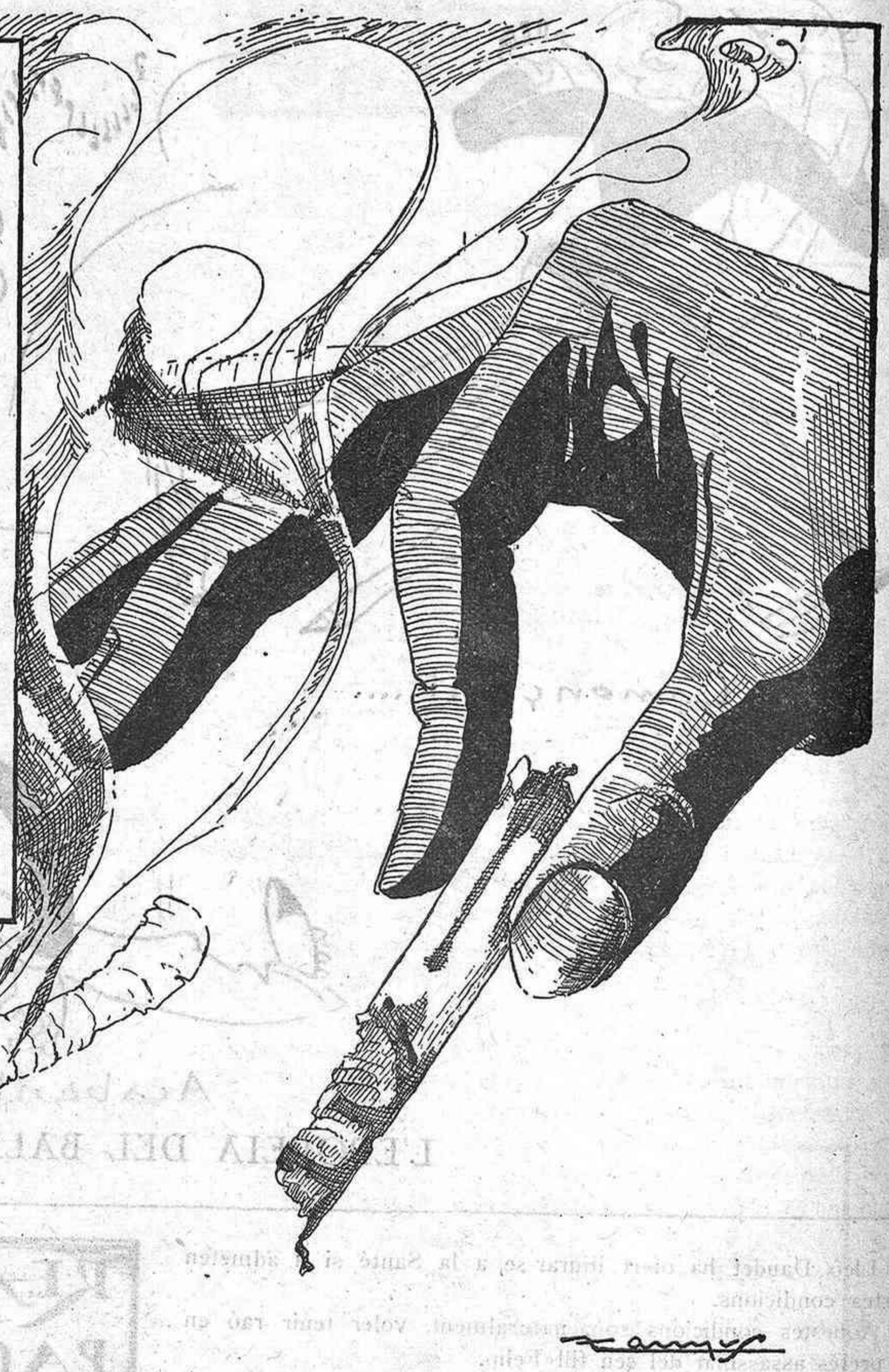
EN EL NUMERO EXTRAORDINARI QUE,
PER A LA SETMANA ENTRANT, PREPARA
"L'ESQUELLA DE LA TORRATXA", HI
COL·LABORARAN UN GRAPAT DE SIGNA-
TURES D'UPA

Impremta LA CAMPANA i L'ESQUELLA : Olm, 8, Ciutat

PAPER DE FUMAR

SMOKING

Es un inconvenient

una cigarreta que es consumeixi amb rapidesa, sense donar temps de assaborir-la. Es malgasta el tabac inútilment, les cendres cauen amb facilitat damunt del vestit del fumador, damunt la taula de treball, etc.

Es un inconvenient

una cigarreta que s'apagui amb freqüència, havent d'encendre-la diverses vegades. Produeix cendres negres, i el tabac perd bona part dels seus sabor i aroma.

Aquets defectes queden eliminats empleant el paper de fumar aquestes raons que ha sigut el més ben acollit pels fumadors intel·ligents.

SMOKING

de combustió lenta, sabor agradós, molt resistent i fi. Es per

Obra nova

LLUISA DANIS DE RUSIÑOL

Versos per a cançons

Un tomo 8.^u

Ptes. 2

L'ALEGRE CANTAIRE

per LLUISA DANIS DE RUSIÑOL

Album musical luxosament enquadernat

Pessetes 10

Els cent millors contes còmics

Preu: 2 Ptes.

Peter B. KYNE	La Vall dels gegants	Trad. de C. RAHOLA.	Un volum Ptes. 2'50
William J. Locke	L'inventor de canons	Trad. de C. SOLDEVILA	id. > 2
V. Blasco Ibáñez	Flor de maig	Trad. de M. DURAN Y TORTEJADA	id. > 2
J. Feliu i Codina	LA DIDA (Novel·la)		id. > 2'50

Les cent millors poesies de la llengua catalana

Triades per E. Moliné i Brasés. Ptes. 2

DIVENDRES que ve, dia 12,
gran extraordinari de

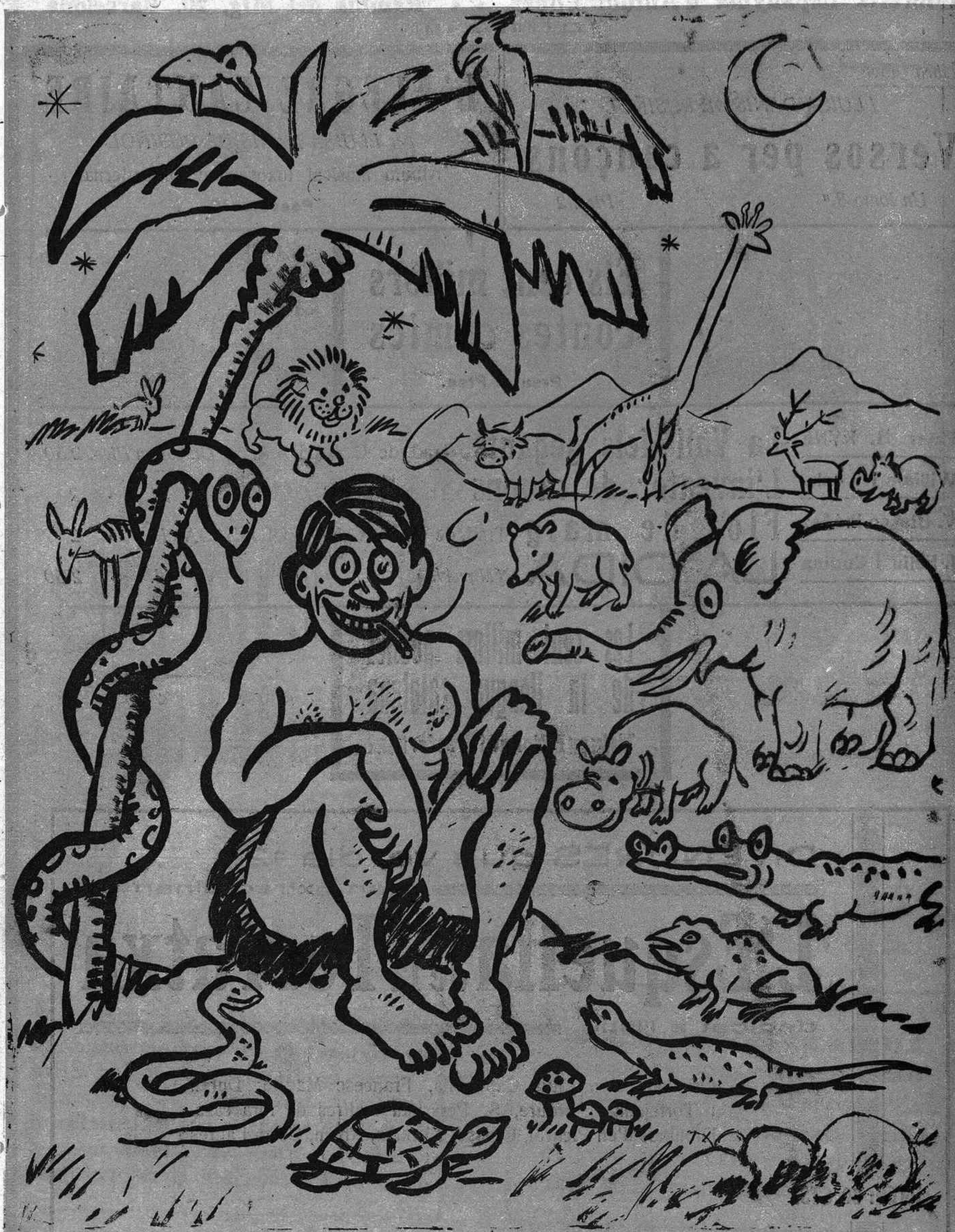
L'Esquella de la Torratxa

dedicat a l'istiu

Originals d'en Lluís Capdevila, Francesc Madrid, Duran i Tortejada, J. Roure, S. Perarnau i altres de fora casa. Dibuixos d'en Picarol, Opisso, Xirinius, Anem, Costa i altres

PREU: 30 CTS.

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, fianca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls atorga rebaixes.

AL PARADÍS

— Adam : Em sembla que em fa mal aquesta costella...
A veure si me l'hauran d'arrencar.